

Het geheel zien

– Radha Burnier

Het is algemeen bekend dat ons idee van het spirituele pad op zijn best slechts een gedeelte omvat en dus niet waar is. Stel dat wij alleen maar één arm zien van het fysiek lichaam van iemand anders, dan krijgen wij een onjuist idee van wat wij zien.

Net zo is onze kijk op het leven, welk idee wij misschien ook hebben van dit fysiek gebied, slechts een gedeeltelijk beeld en daarom is het niet correct.

Degenen die meer volledig in staat zijn geweest om te zien, vinden het misschien moeilijk te zeggen wat zij weten. Zelfs als een Mahatma ons vertelt wat er aan de andere kant van het leven bestaat, zullen wij niet in staat zijn dit volledig te begrijpen, of is wat wij ervan begrijpen misschien niet waar. Spiritueel geavanceerde mensen kunnen dus alleen maar proberen anderen ervan bewust te maken dat er veel meer te zien is; zij kunnen niet zeggen wat er te zien is, daar alle ideeën die wij over andere werelden, enzovoort, krijgen, uit boeken en van mensen, ons niet kunnen laten zien wat waar is. Wij moeten het feit voor ogen houden dat, hoe juist wij het ook hebben vergeleken bij andere mensen, wat wij denken niet echt is wat er is.

Voor de meeste mensen betekent liefde iets wat niet erg spiritueel is. Dit kan op zichzelf heel goed zijn. Een moeder houdt van haar kind en dat is beter dan niet van het kind te houden. Zij is in staat om het kind het gevoel van bescherming te bieden, het gevoel dat iemand van hem houdt, enzovoort, maar als wij denken dat deze liefde de

volledige betekenis geeft van de term, zou dat onjuist zijn. Liefde is in essentie iets waarvan wij niets weten, maar wij moeten trachten er zoveel mogelijk van te weten te komen, gewoon omdat het zo mooi is. Dit geldt ook voor bepaalde andere eigenschappen. Er is goddelijke schoonheid die niets te maken heeft met een doel, die zich tot op zekere hoogte kan belichamen in vormen, maar die haar volledige aard helemaal niet laat zien. Liefde, schoonheid, goedheid enzovoort zijn eigenschappen die horen bij het goddelijk niveau, waarvan wij hier beneden slechts een indruk krijgen, en niet de realiteit. Voor de meeste mensen is bijvoorbeeld liefde in de familie belangrijk. Of zij nu houden van iemand buiten een kleine kring die zij kennen of niet, maakt helemaal niet uit, maar zij krijgen bevrediging uit het geven van iets aan een paar mensen, en verwachten hiervoor iets terug. In staat zijn te beminnen zonder er iets voor terug te vragen is erg moeilijk.

Moederliefde wordt vaak geprezen, juist vanwege deze eigenschap; zij kan doorgaan met houden van haar kind, zelfs wanneer deze volwassen is, eigenwijs of egoïstisch. Zij voelt een band tussen hun tweeën. Voor de meeste mensen is echter een klein gevoel van liefde, een klein gevoel van schoonheid, enzovoort, al iets heel groots, het maakt het leven waard geleefd te worden. Wij kunnen ons niemand voorstellen die in staat is om geen enkele schoonheid waar te nemen, of welke andere eigenschappen ook die wij met het leven associëren en waarvan hij instinctief voelt dat het ontvangen ervan belangrijk is.

Als een echtgenote echter heel liefhebbend is, maar geen troost biedt, is een man niet erg gelukkig. Er is dus

een verwachtingspatroon waar liefde is. Natuurlijk proberen wij naar de hele vraag te kijken op een andere manier. Het kan een kwestie van leren zijn om ergens zorgvuldig naar te kijken. We neigen ertoe conclusies te trekken, zelfs wanneer wij iets niet goed kennen, wat we misschien pas na enige tijd waarlijk leren kennen. Intussen hoeven wij er echter niet veel ideeën over te hebben.

Eén van de manieren waarop wij ideeën verzamelen is door het kijken naar kunstvoorwerpen. Sommige van de beroemde plaatsen waar deze kunstvoorwerpen verzameld en bewaard worden zijn de musea en galleries die mensen bezoeken. Waarom doen ze het? Deels is het een kwestie van op de hoogte blijven; iedereen praat ergens over, en men wil kunnen zeggen: 'Daar ben ik ook geweest.' Misschien leren ze iets, maar ze hopen ook een fris idee op te doen, een frisse manier van kijken, die de kunstenaar heeft. Wij hebben de ander dus nodig om ons op een of andere manier te stimuleren.

In *Freedom from the Known*, een bundel voordrachten van Krishnamurti, staat een verhaal over een religieus leraar die preken gaf. Mensen waardeerden die enorm en kwamen erop af om ze te horen. Op een dag kwam er een vogeltje dat op de vensterbank ging zitten en uit volle borst begon te zingen. Vogels zingen niet zoals mensen, die ondertussen aan andere dingen denken. Een vogel heeft die zorg niet, hij zingt omdat hij zin heeft om te zingen. De leraar zweeg en aan het eind van de muziek zei hij: 'De preek is voorbij'. Dit is een voorbeeld van een preek die uit een andere bron komt dan wij verwachten. Wanneer wij datzelfde zien, met onze vooroordelen en met alles wat er omgaat in ons

denkvermogen, dan zien wij er slechts een deel van. Het heeft nooit dezelfde kwaliteit. Krishnaji wijst erop dat, als wij al onze aandacht ergens aan kunnen geven, niet noodzakelijkerwijs aan een vogeltje dat onschuldig aan het zingen is, zich dan een heel nieuw uitzicht opent dat prachtig is. Dat gebeurt omdat de observeerder er niet is. Het geobserveerde kan een prachtig kunstwerk zijn, wondermooie muziek, een schitterende boom en de observeerder kan de schoonheid ervan observeren, maar hij is er nog steeds bij, dus maakt de schoonheid ervan slechts een geringe indruk. Wanneer er helemaal geen observeerder meer is, ondergaat het hele bewustzijn deze ervaring.

Leren mediteren

Dit is een deel van meditatie: door te kijken, te luisteren, door ons hart en denkvermogen te geven, begint meditatie, maar wij beginnen niet op die manier. Wij denken over bepaalde dingen na, maar dat is niet meditatie, want de observeerder is er. Pas wanneer de observeerder er niet is, kan men schoonheid zien. Misschien zien sommigen van ons soms schoonheid niet op die manier – niet schoonheid in een vorm. Zolang het gevoel heerst ‘ik ben ernaar aan het kijken,’ is het niet compleet, misschien omdat het niet werkelijk is. Het gaat om het afstand nemen van het zelf, het loslaten van het gevoel van ‘mijzelf,’ van het gevoel te verschillen van het object. Dat moet verdwijnen. Dit is de essentie van meditatie, wanneer wij onszelf kunnen vergeten.

Wanneer er een sterke emotie is, wanneer iemand heel boos is en niet weet wat hij doet, lijkt het bewustzijn van ‘mijzelf’ er niet te zijn; dan neemt de boosheid het over. De persoon is

er nog, maar hij wordt beheerst door boosheid, maar wanneer er observatie is, zonder de observeerder, dan is er een ervaring die buitengewoon is. Sommigen van ons hebben deze ervaring wel eens gehad. Wanneer u zich die ervaring weer herinnert, is zij echter niet meer hetzelfde, omdat u er bent om zich te herinneren wat er tevoren gebeurd is. Het gebeurt niet, het is gebeurd. Het is dus iets dat in het verleden thuishoort. Hoe kunnen wij langzamerhand het verschil gaan begrijpen tussen de persoon die wel of niet tot inzicht is gekomen?

De persoon die tot inzicht is gekomen verwacht niet dat er een of andere verandering plaatsvindt in de ander. Als dat zo zou zijn, dan zou iedereen moeten veranderen volgens de wens van de toeschouwer, wat onmogelijk is. Dat is niet wat bedoeld wordt met het in de steek laten van het zelf, zelfvergetelheid, wat een toestand is van stilte binnenin. Stilletjes kijken naar wat er toevallig gebeurt, of rondom u plaatsvindt, is heel belangrijk, maar dit is nu precies wat wij en onze burens niet goedkeuren. Als iemand stilletjes naar iets kijkt, denken ze dat er iets mis met hem is.

Dr. Besant deed een uitspraak dat zij, over het algemeen gesproken, geen zin heeft om wat dan ook te zeggen. Dit werd min of meer geaccepteerd in de Indiase situatie, maar als men vriendelijk wil lijken in het Westen, hartelijk, sociaal, dan moet men aan de praat zijn. Als iemand veel plaatsen bezoekt, zoals Annie Besant deed, denken mensen dat iemand onvriendelijk is als hij niet praat, dus moest zij wel een beetje praten, maar over het algemeen wilde zij zwijgen. Wanneer iemand geen beelden maakt, maar alleen maar observeert, dan kan hij

veel dingen zien die normaliter helemaal niet te zien zijn. Mensen die wat tijd doorbrengen met schijnbaar nietsdoen, alleen maar met kijken, kunnen ook zien wat de maatschappij van hen verwacht en wat hun van kinds af aan geleerd wordt. In Oosterse literatuur ontstaat dit gevoel, dat ons een glimp verschaft van iemand die plicht ziet, orde, goedheid, waarheid enzovoort, zelfs midden in deze wereld. Er is de mogelijkheid dat de wereld kan veranderen, wanneer mensen leren zich anders te gedragen. Misschien zien wij niet het belang van het teweegbrengen van dit soort verandering in onszelf die leidt tot een groter bewustzijn van de diepere kant van het leven – van waarheid, goedheid en schoonheid – overal. Als dat zo zou zijn – en het gaat zo worden, ook al duurt het lang- dan zou de wereld veel sneller veranderen. Als wij echter aannemen dat orde in deze zin niet mogelijk is, dan zal het heel lang gaan duren. Als velen van ons voelen dat wij datgene moeten doen wat ons tot een instrument maakt, of een klein onderdeel van een instrument, waardoor de wereld zelf verandert, dan zal dat een groot verschil maken.

Hoe kunnen wij de wereld dan veranderen? Als het de basis is om anders te zijn, dan moeten wij op een andere manier handelen. Wij maken ons druk om de wereld en niet alleen om onszelf. Wij moeten de noodzakelijke eigenschappen deel laten uitmaken van ons leven en dan wordt de kleine groep een iets grotere groep en dat zal uiteindelijk leiden tot de vooruitgang van de mensheid.

Werk dat iedereen kan doen

Relaties verschillen van persoon tot persoon, van persoon tot dier, enzovoort, maar ook al zijn er al die verschillen ten opzichte van personen en andere dingen, er moet tegelijkertijd begrip en affectie zijn. Dit is heel belangrijk als wij het leven zelf willen kennen en begrijpen. Het leven bestaat niet opdat wij er zaken kunnen doen, geld verdienen en relaties aanknopen met kinderen, ouders, echtgenote of een paar mensen, dat is maar een heel klein deel ervan. Het leven is een geheel, dat niet alleen mensen omvat, maar dieren, mineralen, deva's en welke andere wezens er ook maar op deze aarde of erbuiten bestaan. Wanneer wij meningsverschillen hebben, wanneer wij de baas spelen over andere mensen en veel dingen doen die lijnrecht ingaan tegen wat wij prediken, dan verloochenen wij wat wij waarheid noemen.

Wij worden in deze wereld geboren om te begrijpen wat het leven is, maar wij schijnen dit niet te beseffen. Wij denken dat wij geboren zijn om geld te verdienen, het beste comfort te vinden, een belangrijk persoon te worden, in de wereld bekend te staan als een speciaal iemand. Natuurlijk moeten wij eten, maar wij zijn erop gebrand om veel verschillende dingen te proeven. Een deskundige te zijn op het gebied van cricket of hockey is heel goed, maar het leven is niet alleen daarvoor. Als u een expert wordt, is het opdat het denkvermogen zich kan ontwikkelen, snel wordt in het zien, maar wij verblijven in een toestand van onwetendheid en weten niet wat we moeten doen.

Een van de kwalijke aspecten van het leven is dat iedereen er voor zich-

zelf is, en niet voor de hele mensheid, zoekend naar het goede, werkend voor dat goede. Dit resulteert in het soort wereld zoals we die nu beleven, zij verandert ook niet fundamenteel. Wij denken misschien dat de wereld van tegenwoordig sterk verschilt van die van gisteren. Zij is anders omdat wij vliegtuigen hebben, en wij zijn blij met machines om e-mails te versturen en dat soort dingen, maar zijn wij anders?

Wij zijn dezelfde mensen, met dezelfde doelen. Het resultaat van dit alles is dat wij grote ongelijkheid gecreëerd hebben. Ongelijkheden bestaan op een bepaalde manier: ongelijkheid op het niveau van intelligentie, sommige mensen zijn misschien vriendelijker en niet zo intelligent; sommigen zijn vrijgevig, anderen niet. Het fundamentele gevoel van anders te zijn dan andere mensen ontstaat vanwege deze kleine verschillen, wat altijd leidt tot conflicten.

Is er ooit een tijd in de wereld geweest dat er geen conflict bestond? Wanneer er geen echte oorlog is, is er wel trots en wedijver, wat ook deel uitmaakt van oorlogsgezindheid, of deel van de

jaloerie op mensen die beter kunnen handelen, die beter vooruit kunnen in het leven, enzovoort. Het is nogal vreemd omdat wij niet terugvallen in de gewoonte van vechten, en denken dat vechten fantastisch is. Er zijn landen die eigenlijk niet in een oorlog met Iran verwickeld zijn, maar die wel de olie in het Middenoosten willen hebben of het gebied willen beheersen. De nadruk ligt op hoe men het van elkaar kan winnen.

Mensen vinden dat intelligentie en andere kwaliteiten hen in deze toestand gebracht hebben. Het heeft millennia geduurd voordat dit zich ontwikkeld had en wij nemen aan dat wij nu de climax beleven, maar dit is misschien helemaal niet waar. De mens heeft de kans om een volkomen ander menselijk wezen te worden – het ontwaakte individu. Misschien, als we terugkijken en zien wat er gebeurd is, zal dit ons in staat stellen voorwaarts te gaan naar een prachtige toekomst waarin de mensheid eigenschappen kan ontwikkelen die op het ogenblik braak liggen.

Uit: *The Theosophist*, juni 2008
Vertaling: A.M.I.